

Starobní důchod

Pro nárok na starobní důchod je nutné **dosáhnout stanovený důchodový věk a splnit potřebnou dobu pojištění**, která v současné době činí **35 let**. Věk odchodu do důchodu je postupně každoročně zvyšován, a to na maximální hranici 67 let.

Do starobního důchodu lze odejít dříve (již od 1. 1. 2023) pokud pojištěnec vykonává zaměstnání zdravotnického záchranáře nebo člena jednotky hasičského záchranného sboru. Od 1. 1. 2025 platí podmínky pro dřívější odchod do starobního důchodu i pro výkon rizikového zaměstnání, tzn. zaměstnání, které je rizikové z hlediska dopadu na zdraví. Podmínkou je zařazení práce do čtvrté kategorie (podle právních předpisů upravujících ochranu veřejného zdraví). O zařazení prací do čtvrté kategorie rozhoduje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, kterým je zejména krajská hygienická stanice.

Jestliže není získána ke dni dosažení důchodového věku dostatečná doba důchodového pojištění, nárok na **odložený starobní důchod** vznikne 2 roky po dni, kdy je dosaženo důchodového věku muže narozeného ve stejný den jako pojištěnec, za podmínky, že do tohoto dne je získána minimální doba důchodového pojištění, která činí 20 let doby důchodového pojištění (zahrnují se i náhradní doby důchodového pojištění) nebo 15 let doby důchodového pojištění (bez náhradních dob). Počet vychovaných dětí u žen neovlivňuje podmínky pro nárok na odložený starobní důchod.

Řízení o přiznání starobního důchodu se zahajuje **na základě podané žádosti**. Žádost o starobní důchod lze OSZ MO doručit **prostřednictvím Podacího portálu MO ČR** přístupného na webové stránce (www.eportal.mo.gov.cz), případně je možné využít formulář žádosti o starobní důchod, který je k dispozici v sekci „Žádosti“ na webových stránkách OSZ MO (www.osz.mo.gov.cz) a následně jej řádně vyplněný a podepsaný doručit OSZ MO **prostřednictvím České pošty** nebo **datovou schránkou fyzické osoby**. Žádost je také možné vyplnit v úředních hodinách přímo na OSZ MO.

Žádost o starobní důchod lze podat nejdříve 4 měsíce před požadovaným dnem přiznání důchodu. O starobní důchod lze požádat i zpětně, důchod lze přiznat nejdříve ode dne vzniku nároku na tento důchod, přičemž doplatek starobního důchodu náleží pouze 5 let zpětně od data podání žádosti.

K žádosti o starobní důchod **je nutné doložit**:

- doklad prokazující dobu denního studia (výuční list, maturitní vysvědčení, diplom)
- doklady o dobách pojištění, popř. náhradních dobách pojištění (doba vedení na Úřadu práce České republiky, Rozhodnutí o době a rozsahu péče o osobu závislou na péči jiné osoby, aj.)
- rodné listy dětí, popř. jiné doklady prokazující vztah k dítěti/dětem (např. rozsudek o svěření dítěte do péče apod.).

Žádost o výchovné musí být od 1. 1. 2023 součástí žádosti o starobní důchod.

Starobní důchod se skládá ze dvou částí, a to ze základní a procentní výměry. Základní výměra je jednotná pro všechny druhy důchodů a činí v roce 2025 částku 4 660 Kč. Procentní výměra

se stanovuje individuálně. Je stanovena na základě délky doby pojištění a výše vyměřovacích základů od roku 1986 do roku předcházejícího roku přiznání starobního důchodu. Procentní výměra se určuje procentní sazbou z výpočtového základu podle získané doby pojištění. Za každý celý ukončený rok (365 dní) doby pojištění náleží 1,5 % výpočtového základu. Výpočtový základ se určí redukcí osobního vyměřovacího základu, což je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období. Do doby pojištění se pro výpočet důchodu započítávají rovněž tzv. náhradní doby pojištění, jako např. doba péče o dítě ve věku do 4 let, doba péče o osobu závislou aj.

Před dosažením důchodového věku lze přiznat tzv. předčasný starobní důchod s tím, že je třeba získat potřebnou dobu důchodového pojištění, která činí minimálně 40 let a ke dni, od něhož se starobní důchod přiznává, mu chybí nejvýše 3 roky do dosažení řádného důchodového věku. Tento typ důchodu je možno přiznat nejdříve ode dne podání žádosti o jeho přiznání. Přiznání předčasného starobního důchodu je nevratné a vylučuje nárok na řádný starobní důchod. Procentní výměra starobního důchodu přiznaného před dosažením důchodového věku je krácena za dobu od přiznání tohoto důchodu do dosažení důchodového věku za každých i započatých 90 kalendářních dnů o 1,5 % výpočtového základu.

S účinností od 1. 1. 2025 byla zrušena právní úprava, podle níž se zvyšuje procentní výměra starobního důchodu o 0,4 % výpočtového základu za každých odpracovaných 360 dnů při jeho pobírání a je nahrazena slevou na pojistném, která činí 6,5 % počítaných z vyměřovacího základu, což je zpravidla hrubá mzda. Zaměstnaným poživatelům starobního důchodu bude tak zaměstnavatel srážet pojistné na sociální zabezpečení snížené o tuto uvedenou slevu.

O přiznání starobního důchodu bude žadateli vydáno **písemné rozhodnutí**, a to **ve lhůtě do 90 dnů**. Délka vyřízení žádosti o starobní důchod závisí na tom, zda má OSZ MO veškeré podklady pro jeho přiznání.

Starobní důchod je vyplácen na běžný kalendářní měsíc, tj. od 1. do posledního dne v měsíci. **Výplatní termín** důchodu je **do 11. dne v měsíci**.

Příjemce důchodu je **povinen hlásit** plátcí důchodu (OSZ MO) **do 8 dnů** veškeré skutečnosti, které mají vliv na výši a výplatu důchodu, např. změna adresy, změna čísla účtu apod. Poživatel důchodu přiznaného před dosažením důchodového věku má navíc i povinnost hlásit plátcí důchodu nástup do zaměstnání, které zakládá jeho účast na důchodovém pojištění, neboť v takovém případě výplata tohoto důchodu do dosažení důchodového věku nenáleží.